

Note 5 - Kapitaldekning

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringsystemer.

Per 30. juni 2023 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 14,0 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 2,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Fra 30. april 2022 har SpareBank 1 SMN mottatt et nytt pilar 2-krav. Satsen på 1,9 prosent er uendret, men i tillegg må banken ha ytterligere 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 30. juni 2023 er det både i morbank og konsern foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 30. juni 2023 er den reelle satsen for morbank 4,45 prosent og for konsern 4,43 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 30. juni 2023 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjement.

Morbank				Konsern		
31.12.22	30.6.22	30.6.23	(mill. kr)	30.6.23	30.6.22	31.12.22
20.887	19.245	23.367	Sum balanseført egenkapital	26.975	22.993	24.807
-1.726	-1.218	-1.708	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.744	-1.259	-1.769
-467	-456	-850	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.414	-954	-947
-1.314	-	-	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-	-	-1.314
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-906	-894	-997
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	769	637	784
-	-1.443	-1.843	Periodens resultat	-1.701	-1.400	-
-	727	964	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent (50 prosent) etter skatt av konsernresultat)	821	684	-
-72	-51	-79	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-95	-71	-89
-194	-196	-291	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-398	-258	-279
-	-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-5	-4	-4
-281	-219	-305	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-257	-496	-417
16.833	16.390	19.256	Sum ren kjernekapital	22.044	18.977	19.776
1.726	1.250	1.766	Fondsobligasjon	2.195	1.616	2.106
-47	-46	-47	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-47	-46	-47
18.512	17.594	20.975	Sum kjernekapital	24.192	20.547	21.835
			Tilleggskapital utover kjernekapital			
2.000	2.067	2.587	Ansvarlig kapital	3.124	2.571	2.523
-210	-209	-210	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-210	-209	-210
1.790	1.858	2.377	Sum tilleggskapital	2.913	2.362	2.312
20.301	19.452	23.351	Netto ansvarlig kapital	27.106	22.910	24.147

Minimumskrav ansvarlig kapital						
1.148	1.068	1.297	Spesialiserte foretak	1.542	1.269	1.351
901	1.003	1.006	Foretak	1.031	1.026	923
1.379	1.347	1.532	Massemarked eiendom	2.828	2.396	2.559
98	122	116	Massemarked øvrig	119	125	100
1.249	1.201	1.357	Egenkapitalposisjoner IRB			
4.774	4.741	5.308	Sum kredittrisiko IRB	5.520	4.816	4.933
6	3	3	Stater og sentralbanker	6	4	6
82	113	99	Obligasjoner med fortrinnsrett	134	156	139
403	398	434	Institusjoner	346	292	276
187	128	147	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	164	148	207
143	153	213	Foretak	448	361	385
7	10	26	Massemarked	722	568	662
27	34	48	Engasjementer med pant i fast eiendom	141	108	109
90	90	95	Egenkapitalposisjoner	475	495	504
97	70	69	Øvrige eiendeler	150	143	162
1.042	999	1.136	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2.586	2.274	2.450
27	45	34	Gjeldsrisiko	36	47	29
-	-	-	Egenkapitalrisiko	15	23	10
-	-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	4	4	1
458	433	496	Operasjonell risiko	910	810	853
30	28	35	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	147	98	101
6.331	6.245	7.009	Minimumskrav ansvarlig kapital	9.217	8.073	8.377
79.140	78.064	87.611	Beregningsgrunnlag (RWA)	115.215	100.910	104.716
3.561	3.513	3.942	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	5.185	4.541	4.712
			Bufferkrav			
1.978	1.952	2.190	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.880	2.523	2.618
3.561	3.513	3.899	Systemrisikobuffer, 4,43 prosent på konsern	5.104	4.541	4.712
1.583	1.171	2.190	Motsykliskbuffer, 2,5 prosent (1,0 prosent)	2.880	1.514	2.094
7.123	6.635	8.279	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	10.865	8.577	9.424
6.149	6.242	7.034	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5.995	5.859	5.639
			Kapitaldekning			
21,3 %	21,0 %	22,0 %	Ren kjernekapitaldekning	19,1 %	18,8 %	18,9 %
23,4 %	22,5 %	23,9 %	Kjernekapitaldekning	21,0 %	20,4 %	20,9 %
25,7 %	24,9 %	26,7 %	Kapitaldekning	23,5 %	22,7 %	23,1 %
			Uvektet kjernekapitalandel			
209.285	203.200	225.766	Balanseposter	325.004	287.881	300.772
6.234	9.136	8.427	Poster utenom balansen	9.525	9.744	7.744
-313	-292	-369	Øvrige justeringer	-540	-376	-419
215.205	212.044	233.823	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	333.990	297.249	308.097
18.512	17.594	20.975	Kjernekapital	24.192	20.547	21.835
8,6 %	8,3 %	9,0 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,2 %	6,9 %	7,1 %